

Campusöversyn Scenario 2. Delrapport från ITM den 31 maj 2023

1. Bakgrund

Med utgångspunkt i campusöversynen ska KTH överväga fem olika scenarier:

- 1) KTH fortsätter att bedriva verksamhet vid samtliga campus men koncentrerar verksamheten och säger upp de lokaler vi kan;
- 2) KTH omlokaliserar verksamheten i KTH Södertälje till KTH Campus och i viss mån till KTH Flemingsberg;
- 3) KTH omlokaliserar verksamheten i KTH Kista till KTH Campus;
- 4) KTH genomför båda ovan nämnda omlokaliseringar;
- 5) KTH genomför andra förändringar. Om det under arbetes gång visar sig att det är önskvärt att överväga ytterligare scenarier så ska det vara möjligt att göra det.

ITM har av prorektor fått i uppdrag att utreda scenario 2 "KTH omlokaliserar verksamheten i KTH Södertälje till KTH Campus och i viss mån till KTH Flemingsberg". Den slutliga rapporten ska vara klar 30 september 2023, med en första avrapportering 31 maj 2023. Utredningen ska rapporteras i form av (1) SWOT, (2) riskanalys samt (3) nästa steg i det fortsatta utredningsarbetet.

2. Genomförande

Arbetet för denna utredning med fokus på scenario 2 har av ITM strukturerats upp i arbetsgrupper, som samlar information kring sitt respektive fokusområde. Arbetet har letts av en styrgrupp bestående av ITM ledningsgrupp och prefekt för institutionen för produktionsutveckling (IPU).

Grupp 1 Personal, forskning, forskarutbildning, infrastruktur, ekonomi, livslångt lärande, samverkan, kontor och labb

Deltagare: IPU prefekt, 3 st enhetschefer IPU Södertälje, VhC IPU, 2 st professorer IPU Södertälje, studierektor, doktorsprogramsansvarig, skyddsombud IPU, doktorandrepresentant.

Grupp 2 Grundutbildning

Deltagare: ITM GA, 3 st PA, SR, UA, studentrepresentant Telgesektionen och THS utbildning

Grupp 3 verksamhetsstöd

Deltagare: ITM administrativ chef, ITM vice administrativ chef, VhC IPU och huvudskyddsombud VS

Grupp 4 Basår

Deltagare: CBH Studierektor, IPU studierektor, enhetschef IPU, representant fastighetsavdelningen, THS representant.

Det bör noteras att resultatet för Grupp 4 basår inte presenteras i denna rapport. Eftersom denna grupp leds av CBH så presenteras den i en separat rapport.

Dessutom så har vi konstaterat att utredningen gällande verksamhetsstödet i grupp 3 är kraftigt beroende av resultaten från grupperna 1 och 2. Därför så kommer detta arbete att utföras under fas 2 av denna scenarioutredning, vilket diskuteras i slutet av denna rapport.

Inledningsvis så presenteras resultaten av SWOT analyserna från grupperna 1 och 2. Därefter så presenteras områden med behov av ytterligare analys och tankar kring nästa steg.

Under arbetet i grupperna 1 och 2 så har en ide om att utreda ett annat scenario framkommit. Denna redovisas sist i denna rapport som scenario 5.

3. Resultat av SWOT analys

Denna rapport redovisar SWOT från arbetsgrupperna 1 och 2. I arbetet har vi haft ett brett deltagande från ITM, institutionen, skyddsombud, studentrepresentant, sektion och THS.

Vi har i detta material tolkat "inre faktorer" som delar ITM och IPU själva kan påverka och "yttre faktorer" som delar ITM och IPU själva har liten möjlighet att påverka.

Det bör poängteras att analysen bygger på att all verksamhet förutom basår flyttas från Södertälje till Stockholm.

SWOT med fokus på Personal, forskning, forskarutbildning, infrastruktur, ekonomi, livslångt lärande, samverkan, kontor och labb.

Deltagare: IPU prefekt, 3 st enhetschefer IPU Södertälje, VhC, 2 st professorer IPU Södertälje, studierektor, doktorsprogramsansvarig, skyddsombud IPU, doktorandrepresentant.

FÖRDELAR – INRE FAKTORER

Forskning och forskarutbildning

- Vi kan skapa kritiska massor i forskargrupperna. Fysisk närhet ger bättre förutsättningar för samverkan. Detta skapar synergier med andra forskargrupper inom IPU men även med andra delar av KTH Sthlm. Centrumbildningar som XPRES och nya centrumsatsningar kan gynnas av en samlad forskningsmiljö inom produktion. Vi kan också skapa en ännu attraktivare internationell arbetsmiljö för unga forskare.
- Vi kan skapa en samlad profil och stärkt kultur för Forskarutbildning inom ämnet *Production Engineering*. Doktorander och handledare kan dela och ge tips och rekommendationer om konferenser, journaler och kurser etc med andra forskare inom området. Ett samlat reviderat FoUtb-program samlat på en plats förbättrar forskarutbildningens kvalitet.

Arbetsklimat

- Vi skapar bättre förutsättningar till gemenskap för hela institutionen för produktionsutveckling (IPU). En fysisk närhet på ett campus stärker det sociala och ger även förutsättningar för att lösa utmaningar "vid kaffeautomaten". Förutsättningarna finns för att skapa en mer dynamisk och livlig arbetsplats med fler personer på plats.
- Enklare pendling för personal och doktorander som är boende i Storstockholm generellt.

Labb och infrastruktur

- Vi kan skapa samlade experimentella miljöer för produktionsutveckling. Vi kan undvika dubblerad utrustning och skapa högre nyttjandegrad av labb i Stockholm. Det rör både prototypjobb som bör samordnas med MMK och Lean-labb som kan samordnas inom IPU. Vi tillgängliggör även t ex trampbilsfabriken för en bredare användning om den flyttas in till Stockholm.

Utbildningskopplade faktorer

- En placering på ett campus underlättar att lärare kan undervisa på flera av "våra" program. Det finns idag en utmaning att undervisa både i Stockholm och Södertälje. Samlokalisering kan även underlätta samläsning mellan kurser.
- Större kompetensmässig kritisk massa inom produktionsämnet genom undervisning på samma ort. Det möjliggör kollegialt kunskapsutbyte rörande både undervisningsformer och innehåll.

Ledning och administration

- Enklare ekonomisk administration genom att verka på ett och samma campus med samma förutsättningar.
- Vi kan också skapa förenklad intern ledningsstruktur av IPU med alla enheter på samma plats.
- Vi får en ökad närhet till all typ av verksamhetsstöd på KTH Campus.

Ekonomi

- En flytt till KTH campus ger möjlighet till minskade lokalkostnader genom delade gemensamma resurser, och att viss personal inte behöver fasta arbetsplatser (t ex Leancentrum).
- Samlokalisering kan ge möjlighet till minskade konsultinsatser inom GRU genom effektivare tjänsteplanering och samläsning.
- Vi kan se på möjligheter att hyra ut ytor i Södertälje i andra hand i en övergångsfas, om vi inte kan släppa ytorna direkt.

Livslångt lärande / LeanCentrum

- Med institutionen för produktionsutveckling samlad på en fysisk plats underlättas samverkan mellan LLL / Leancentrum och hela institutionens forskning. Vi kan då också skapa ett sammanhållet LLL-arbete inom IPU med samverkan mellan LeanCentrum och DMMS, där vi t o m kan se möjlig hopslagning för ökad forskningskoppling. Vi ser också ökad möjlighet till samverkan med KTH Executive School, andra forskningsområden och andra LLL-initiativ på KTH Campus.
- Vi ser möjlighet till samverkan med den del av RISE som sitter på Drottning Kristinas väg, den grupp som forskare i Södertälje samverkar med och Leancentrum samverkar med i Produktionslyftet.

NACKDELAR – INRE FAKTORER

Arbetsmiljö

- Vi riskerar att nyckelpersoner slutar. Dels av personal som under längre tid har inrättat sina liv efter att arbeta i Södertälje, dels av personal som i Södertäljesatsningen såg denna satsning och samarbetet med parterna som anledningen till att verka vid KTH. Om personal slutar under processens gång måste det finnas tid för att bedöma hur dessa ska kunna ersättas, alternativt är att vila valfria kurser så att dessa lärare kan ta obligatoriska kurser, alternativt är att använda lärarkonsulter eller andra interna insatser för att klara av verksamheten.
- Det finns en osäkerhet kring inplacering av personalen i Stockholm. Finns det risk för brist på kontorsplatser? Var ska personal få plats på Brinellvägen, för att skapa ett samlat IPU?
- Det finns en osäkerhet kring tillhörighet. Det finns en risk att personal flyttas och blir utspridda på flera institutioner/orter om vi t.ex. inte ska ha "egna" ämneslärare i alla områden. (IPU har idag lärare inom ett brett område.) Dessa osäkerheter skapar en oro kring om det t ex finns risk för övertalighet av personal?
- Industridoktorander och andra samarbetspersoner på Scania och AstraZeneca får det mer komplicerat vid flytt till Stockholm. De har enkelt kunnat sitta del av sin tid på KTH Södertälje.
- Vi behöver vara observanta på att få närvaro på kontoret – det kan finnas en risk att man arbetar mycket hemifrån vid lång pendling och svag identifikation med institutionen och arbetsplatsen.

Lokaler, labb och infrastruktur

- Vi lämnar en ny campusbyggnad invigt 2018 med moderna uppkopplade undervisningslokaler, fina kontor, rymliga labb och generösa studentutrymmen. En stor del av personalen och studenterna flyttas till äldre och trängre lokaler på Brinellvägen.
- Förlorar möjligheten att arbeta i rymliga tillgängliga labbmiljöer. Risk att plats inte finns möjlighet att flytta labb till Valhallavägen. Om inte labb i Södertälje flyttas med utan läggs ner, finns risk att befintliga labb i Stockholm blir överbelagda.
- Trampbilsfabriken är utrymmeskrävande vilket kan öka lokalkostnader i Stockholm, om den ska flyttas med.

Livslångt lärande / LeanCentrum

- Konkurrenskraften för LeanCentrum sjunker vid en flytt eftersom KTH Campus inte är lika industrinära. Uppdragsutbildningar och VU-kurser riskerar att tappa attraktivitet i o m mer komplext med verksamhetsbesök vid AZ och Scania - det blir svårare att kombinera teori, praktik i Trampbilsfabriken och studiebesök på samma dag. Vi riskerar även sämre samarbete med näringsliv, kommun och andra parter som t.ex. SSCP, MatLust, Scania och AZ.
- Det kan bli svårare för företagen logistiskt med hotell/parkeringar då de flesta nationella företagen ligger på orter då kollektiv trafik inte funkar. Lägre kvalitet i fysiska leveranser från LeanCentrum, pga sämre lärmiljö, svårare att få till studiebesök. Även produktivitet vid LeanCentrum sjunker pga logistiska utmaningar, då studiebesök kräver mer resande.

MÖJLIGHETER – YTTRE FAKTORER

Personal

- Vi kan attrahera personal som ser Stockholm som mer attraktiv placeringsort än Södertälje. Även fler möjligheter att rekrytera doktorander och forskare till Stockholm jämfört med Södertälje.

Forskning och forskarutbildning

- Vi kan skapa gemensamma forskningsteam och projekt med andra forskare vid KTH och ITM. En samlad placering på KTH Campus skapar en enklare övergripande KTH-samverkan. IPU kan ta en mer aktiv roll i KTHs plattformar och Digital Futures.
- Vi kan skapa stärkt gemensam forskningsinfrastruktur vid KTH Campus tillsammans med andra institutioner i ITM inom hela fältet kring produkt-, material- och produktionsforskning.

Extern samverkan

- Genom att samla utbildning och forskning för produktion på en plats på KTH Campus kan vi samla extern finansiering för produktion. Det finns möjligheter för en ökad extern finansiering och satsning tillsammans med flera industriella partners i en stark miljö för produktion på KTH Campus. Detta stärker även kommunikationen till externa parter nationellt och internationellt, att vi har en samlad miljö för produktionsforskning, forskarutbildning och utbildning. HING+CING+MSC+FoUtb+Fo.
- Vi kan etablera samlade samverkansmodeller med industri. Vi kan dra lärdomar från DMMS, Leancentrums och Södertäljesatsningens arbetsmodeller för tät samverkan med olika industriföretag. Målet är att ha en tät dialog med en bredare bas industripartners för att stärka relationen genom att definiera studentprojekt, forskningsmöjligheter och andra gemensamma aktiviteter.

Utbildningsrelaterade faktorer

- Vi ser förutsättningar för att skapa en bred, samlad och öppen utbildningsinfrastruktur i samverkan mellan produktutveckling och produktion. Den kan vara tillgänglig för breda studentgrupper inom maskinteknik (HING och CING) och teknicklärare. Men även för off-curricula aktiviteter.
- Ämneslärare vid IPU Södertälje som undervisar inom områden som inte rör produktion kan få tydligare ämnestillhörighet med andra institutioner i Stockholm eller Flemingsberg. (IPU har idag lärare inom ett brett område.)

Livslångt Lärande / LeanCentrum

- Det finns möjlighet att komma närmare samarbetspartners om Leancentrum kan sitta ute hos dem under uppdrag. LeanCentrum kan även köra utbildningar genom SSCP i Södertälje för lokal närvaro. Vi kan undersöka möjligheter att behålla träningsmiljöer i Södertälje under annan huvudman.

HOT – YTTRE FAKTORER

Extern samverkan

- En flytt från Södertälje innebär en prestigeförlust och kommunikativ utmaning med tanke på den stora gemensamma kommunikationsinsats som gjorts av KTH och dess partners då satsningen lanserades, under uppbyggnad och under etablering.
- En flytt från Södertälje kan ha en långsiktig negativ påverkan Scania och AstraZenecas konkurrenskraft där en lokal närhet till ett universitet har setts som en unik faktor. Det kan också ha en negativ påverkan på Södertälje Science Park AB där KTH är medgrundare, men också på Södertälje kommun och det lokala samhället i allmänhet.
- Vi tappar de värden som en gemensam Södertälje Science Park-miljö skapar. De befintliga forskargrupperna i Södertälje har en stark koppling till industrin. Genom flytt till Stockholm riskerar vi att försvaga relationen med industripartners, dels på grund av det symboliska tillbakadragandet från Södertälje, dels på grund av det fysiska avståndet. Det kan också finnas en risk för svårare att attrahera industridoktorander från Scania och AZ.
- Vi riskerar även försvagad relation till Södertälje Science Park, små/medelstora företag i Södertäljes närområde, till Campus Telge (YH), till Södertälje kommuns verksamhet och Telgekoncernen.

Ekonomi

- Södertäljesatsningen var en samlad finansiell insats av flera parter. Vid en flytt från Södertälje riskerar KTH att förlora 10 Mkr i årlig FOFU-intäkt från departementet. Vi förlorar förmodligen 4 Mkr i årlig finansiering från Scania för delfinansiering av två professorer, 3,6 Mkr i årlig finansiering från Södertälje kommun samt 1 Mkr i årlig finansiering från AstraZeneca. Speciellt kan detta slå på KTH Leacentrum som har basfinansiering från Södertälje kommun motsvarande 1/3 av omsättningen.
- Vi kan behöva betala hyra för lokaler vid KTH Södertälje som inte utnyttjas till 2028.
- Kostnader för verksamhetsförändringar. Miljön i Södertälje utarmas för studenterna antagna i Södertälje i övergångsfasen

SWOT-analys utifrån grundutbildning

Deltagare: ITM GA, 3 st PA, SR, UA, studentrepresentant Telgesektionen och THS utbildning

FÖRDELAR – INRE FAKTORER sånt ITM själva kan påverka

- Finns redan samarbete som kan stärkas mellan IPU institutionens enheter (som just nu är lokaliserade på olika campus)
- Verksamhetsstödet KTH Södertälje och Valhallavägen arbetar redan integrerat och har omfattande avstämning
- Det underlättar resursallokeringen och för personalen att kunna undervisa på flera olika program
- Större kompetensmässig kritisk massa av lärare för alla programmens obligatoriska kurser
- Samla CING-HING studenter inom samma utbildningsområde ökar möjligheten att CING-HING studenter läser kurser tillsammans och samarbeta i olika projekt
- Bättre utnyttjande av de resurser/experimentella miljöer som finns på IIP/campus Valhallavägen
- Större flexibilitet för kursval, både för obligatoriska och valfria kurser som också ger större möjlighet till samläsning med CBH-EECS HING-program. Kommer förhoppningsvis leda till mer passande kursval för de olika programmen.
- Möjlighet att skapa lärarlag med ”nya” kollegor inom angränsande ämnesområde och närmare till ämneskollegor (för de lärare som inte undervisar i “produktionsämnen”) som finns på andra institutioner
- Möjlighet till större utveckling av programmen utan inrättande av nya kurser
- Några lärare får kortare resvägar

MÖJLIGHETER – YTTRE FAKTORER sånt ITM har liten möjlighet att påverka

- Möjliggör högre söktryck och starkare rekrytering - Kan ge mer motiverade studenter med högre meritvärden
- Stärkt studentrekrytering – studenter väljer inte bort dessa program pga studieort
- Det stora campuset fördel med ökat studiesocialt liv för studenterna
- Kommer ge studenterna en starkare känsla att man pluggar på universitetet (nod-campusarna ger mer av gymnasiekänsla)
- Minskade samordningsproblem mellan KTHs skolor som drabbar läsårsplanerna
- Bättre resurser för studenterna (tex KTHB)

NACKDELAR – INRE FAKTORER sånt ITM själva kan påverka

- Höjda trösklar för interaktion mellan ITMs personal för både etablerad samverkan och potentiell samverkan med industrin
- Lärarnas motivation att samverka med AZ och Scania kan minska
- Viss personal på HPU som inte vill ha lång resväg till jobbet
- Minskad motivation till verksamhetsutveckling efter beslut om avveckling
- Ändrade förutsättningar för användning av trambilsfabriken i undervisningen (om den blir kvar i Södertälje)
- Övergångsproblem som drabbar studenternas lärande och examinationsmöjligheter
- Kommer längre ifrån industrirelevanta frågeställningar (jfr pandemin) i undervisningen

- 2 mastrar på samma institution kommer påverka deras utveckling, innehållet måste antingen särskiljas mer eller slås samman?
- HING riskerar att bli mer av en kandidatutbildning (mer teoretisk än tillämpad) om industrisamverkan minskar

RISKER – YTTRE FAKTORER sånt ITM har liten möjlighet att påverka

- Vid en flytt riskerar programsammanhållningen inom de program som idag har en gemenskap inom Telge Teknologsektion förloras. Programsammanhållningen är starkt länkad till studiesocialt liv, genomströmning och breddat deltagande (eftersom studenter med studieovan bakgrund i högre grad gynnas av studiekamrater inom programmet för goda studieresultat) och kräver en fysisk mötesplats likt en sektionslokal.
- Vi riskerar att förlora det lilla campuset fördel med närhet mellan studenter och lärare
- Försämrad tillgänglighet till moderna studieplatser/studieytor – Campus Valhallavägen har färre ytor/grupprum att sitta och plugga utanför schemalagd tid
- Försämrad tillgänglighet (tidsmässigt) av moderna undervisningslokaler
- Försämrad tillgänglighet till hybridundervisning
- Försämrad tillgänglighet till infrastruktur – trampbilsfabriken, logistikklubb, mini prototypcenter som bara finns i Södertälje.
- Sämre samverkan mellan KTH och Scania/A-Z - mindre tillämpning kommer medföra högre teoretisk nivå på kurserna
- Risk för minskad mängd tillämpad undervisning i industrimiljön - Campus Södertälje medför enkelheten vid studiebesök, gästföreläsare mm
- Risk att vi förlorar den breddade rekrytering som finns till HING nu - Tappar vi studenter bosatta i Södertälje som får för långt och resa, inte kan plugga hemifrån (valhallavägen är trängre) och som måste arbeta deltid för sin och andras försörjning
- AZs och Scantias strategiska intresse för Södertälje utbildningarna minskar – just nu finns både utpekade kontaktpersoner och fasta PULS möten med AZ och Scania
- Närhet och kontakt SME-nätverk via LeanCentrum och SSCP
- Studenterna kommer vara (ännu) mindre motiverade att fysiskt befinna sig i Södertälje redan efter beslut

4. Riskanalys - Områden med behov av ytterligare analyser och tankar kring nästa steg

1. Arbeta vidare med intern och extern kommunikationen kring syfte, behov och innehåll i förändringen.
2. Genomför fördjupad ekonomisk konsekvensanalys. Ta med att interna lokalkostnader i Södertälje ökar 2024 i o m ny lokalkostnadsmodell (VS ITM).
3. Genomför en lokalanalys gällande inplacering av personal och labb i Stockholm. Utreda om vi kan flytta trambilsfabriken till campus Valhallavägen. (IPU i samråd med fastighetsavdelningen)
4. Utred konsekvenser i form av resursöverlappning med andra verksamheter (KTH LG)
5. Utred konsekvenser för verksamhetsstödet (VS ITM)
6. Se på konsekvenser för studentrekrytering. Stärkt samarbete och dialog kring ökad breddad rekryteringsaktiviteter (EDO/KOM)
7. Utred konsekvenser för studenter (GA, UA, PA, studierektorer, EDO och fastighetsavdelningen)
 - Programmen inom Telge Teknologsektion måste få en fysisk sektionslokal på Valhallavägen för att bevara sin sammanhållning. För att bevara sammanhållningen vid en omstrukturering av sektioner kan ett omställningsstöd ges till sektionen i sin nuvarande konstellation under 2-3 års tid för att möjliggöra event och andra studiesociala aktiviteter för de studenter som känner samhörigheten inom Telge Teknologsektion.
 - Programsammanhållning måste bevaras – både hing/master/citeh
 - Levnadskostnader för studenterna
 - Färre studieplatser för studenterna
8. Konsekvenser för livslångt lärande och Leacentrum (Prefekt)
 - Synka med LLA så att LLL undervisningskvoten inte minskar
 - Utred konsekvenser på Leacentrum.
9. Samverkan (KTH, även kopplat till scenario 5)
 - Måste utforma och etablera/utveckla nya former för industrisamverkan som inte är lika beroende av geografisk närhet
 - Förlorar befintligt samspel som KTH/ITM/IPU har med industrin –dock skapas möjligheter att forma nya samarbeten mellan KTH-AZ/Scania
 - Utreda om tillgång till experimentella miljöer minskar mängden tillämpad undervisning
Möjligheter för etablering av samlad miljö för forskning och fouth inom produktion på Valhallavägen. Parters finansiering och intresse? Utbildningsinfrastruktur.
10. Se på konsekvenser för personal och studenter, där man hanterat t ex studenternas lärande och examinationsmöjligheter i en övergång.

5. Idé till ett "scenario 5"

Kärnan i ett scenario 5 är att etablera en dialog med parter kring hur lokal närvaro av KTH kan finnas utan eget campus. Det kan finnas en möjlighet att samverka i ett 'lärcentrum' tillsammans med Södertälje Science Park och andra aktörer lokalt i Södertälje där vi kan ha specifika industrinära läraktiviteter och studieytor för lokala studenter. Vi kan också se på möjlighet att involvera delar av Vetenskapens hus i Södertälje, eventuellt i samverkan med Tom Tits, för att nå ut till unga i Södertälje och omnejd. Andra inslag kan vara livslångt lärande, executive education och kanske ha kvar ett Lean Training Lab i Södertälje.